

**MINISTERSTVO VNÚTRA SR
ŠTÁTNY ARCHÍV V PREŠOVE
POBOČKA PREŠOV**

Lovecký spolok v Sabinove

1932 – 1942

Inventár

**Mgr. Anton Dopirák
Prešov 2009**

© MV SR, Štátny archív v Prešove

Ú V O D

Archívny fond Lovecký spolok v Sabinove je ohraničený rokmi 1932 - 1942. Toto ohraničenie však nie je časovým vymedzením existencie spolku samotného. Zachovaný materiál, ako aj ďalšie pramene nám nedovoľujú určiť presný rok vzniku spolku, rovnako tak jeho zániku. Použitie roku vzniku spolku na jeho pečiatke je v prípade Loveckého spolku v Sabinove bezpredmetné. Zachovaný odtlačok pečiatky na pozvánke k valnému zhromaždeniu (*inv. č. 6*) neuvádza žiadny časový údaj, v jeho kruhopise je uvedený len názov spolku v slovenskom jazyku v podobe *Sabinovský lovecký spolok v Sabinove*. Taktiež sa nezachovala zápisnica z ustanovujúceho valného zhromaždenia spolku, či akákoľvek iná zmienka o vzniku spolku v zachovaných úradných knihách. Z tohto dôvodu nie je možné dobu existencie spolku určiť presnejšie.

V archívnych prameňoch spolok vystupuje pod názvom Sabinovský lovecký spolok. Jeho členská základňa nebola veľká, v roku 1934 tvorilo spolok 20 členov. Pohyblivosť v členstve smerom von a do spolku bola primeraná počtu členov, spolok skôr zápasil s vysokým počtom neuhradených členských príspevkov. Pri tejto príležitosti je dôležité podotknúť, že k hlavným úlohám spolku nepatrili len poľovačky, ale aj starostlivosť o poľovné revíry a zverstvo v nej. Nik z členov nemohol poľovať bez príslušného povolenia. Celá komunita trestala akékoľvek priestupky vylúčením zo spoločenstva. Členmi spolku neboli len sabinovskí obyvatelia, ale aj obyvatelia okolitého vidieka.

Archívny materiál neobsahuje stanovy spolku. Nie je preto možné presne špecifikovať ciele a účel spolkovej činnosti, ako aj bližšie podmienky členstva. Na základe zachovaného materiálu však vieme určiť orgány spolku. Orgány spolku tvorilo valné zhromaždenie a funkcionári. Zdá sa, že spolku nefungoval výbor. Výkonné právomoci prevzal na seba predseda spolku. Okrem neho tvorili funkcionársku obec: pokladník, zapisovateľ a správca. V roku 1932 vo funkcii predsedu spoločnosti pôsobil Dr. Alexander Praesenský, pokladníkom bol Gejza Bohuš, zapisovateľom Vojtech Ruttkay, správcom Eugen Mayer.

Prvé známe meno predsedu spolku je Dr. Alexander Praesenský, a to v roku 1932. Od roku 1935 pôsobil Dr. Praesenský vo funkcii správcu, predsednícke miesto zaujal Eugen Mayer. Mená jeho prípadných nástupcov nie sú známe, v roku 1942 pri založení spoločnosti na výstavbu loveckej chaty jeho meno v zozname podpísaných nefiguruje, avšak je potrebné poznamenať, že pri založení tejto spoločnosti stáli pravdepodobne skôr súkromné osoby, ktoré nevystupovali pri tejto činnosti ako zástupcovia spolku. Predseda zastupoval spolok

navonok, dozeral na majetkové záležitosti spolku, viedol zasadnutia valného zhromaždenia a mal rozhodovaciu právomoc. Každé jeho rozhodnutie však muselo byť odobrené valným zhromaždením.

Spolok sa svojou činnosťou zameriaval, okrem organizovania poľovačiek, i na starostlivosť o poľovné revíry a chotáre. Zo zachovaného archívneho materiálu je zrejmé, že mal prenajaté nehnuteľnosti, v ktorých užíval revír, a to konkrétne v Drienici, Sabinove, Orkucanoch, v Jakovanoch a Jakubovanoch. Nájom platil priebežne, aj na niekoľko rokov dopredu, domnievame sa, že spolok dbal o poriadok v týchto záležitostiach. Za prenájom spolok platil dohodnuté čiastky, každý takýto prenájom podliehal schváleniu valným zhromaždením. O každý revír sa spolok staral osobou správcu, ten v úzkej súčinnosti s ostatnými činovníkmi spolku zabezpečoval chotáre pre využitie v čase poľovnej sezóny, ako aj v mimosezónnom období.

Naopak problémy sa vyskytovali vo výbere členských príspevkov. Pokladník spolku evidoval množstvo nedoplatkov na členskom, spolok sa rozhodol v niektorých prípadoch riešiť tieto záležitosti súdnou cestou. Výška členského príspevku na jednotlivca bola Kč 400,- už v roku 1932, zápisné každého nového člena bolo určené sumou Kč 100,-. Okrem výdavkov na nájom a starostlivosť o poľovný revír tvorili výdavky spolku aj napr. platby za starostlivosť o poľovnícke psy, výdavky na vydanie loveckého poriadku a kalendára, ktoré dostával každý člen, bežné prevádzkové výdavky či výdavky reprezentantov spolku na streleckých pretekoch či iných cestách.

Sídlo spolku a dátum ukončenia jeho činnosti nám nie sú známe. Domnievame sa, že pôsobil v meste nepretržite do druhej svetovej vojny. V roku 1942 sa v spisovej agende fondu (*inv. č. 8*) nachádza zápisnica o založení spoločnosti na výstavbu loveckej chaty v lesoch mesta Sabinova, v ktorej však všetci podpísaní vystupujú ako súkromné osoby, pritom ich pôsobenie v Loveckom spolku v Sabinove dosvedčujú skoršie materiály. Domnievame sa, že v tomto období už samotný spolok nemusel vyvíjať svoju činnosť. Spolok podobného zamerania pôsobil aj v meste Prešov, aj v tomto prípade však musíme konštatovať, že bádateľsky sú fondy Loveckého spolku v Sabinove a Prešove chudobné.

Materiál spolku bol do archívu prevzatý dňa 29. 12. 1965 pod poradovým číslom 330. Celkový rozsah inventarizovaného materiálu je 0,12 bm, čo predstavuje jednu archívnu škatuľu. Nakoľko sa fondu pri inventarizácii nedotklo vnútorné vyradenie, tento rozsah je fakticky pôvodným rozsahom fondu.

Časové rozpätie fondu je určené rokmi 1932 – 1942, takéto vymedzenie však nie je aj vymedzením doby existencie spolku samotného. Dátum vzniku a zániku nie je známy.

Fond je usporiadaný podľa pôvodného usporiadania do diplomatických kategórií v poradí: *úradné knihy, spisový materiál*, všetko v jazyku slovenskom. Úradné knihy tvoria zápisnice zo schôdzí valného zhromaždenia. Spisový materiál je usporiadaný chronologicky podľa ročníka vzniku.

Inventárny záznam obsahuje inventárne číslo, časový rozsah resp. ročník, číslo škatule a stručný záznam obsahu spisu. Inventárna jednotka je označená arabskou číslicou, fond obsahuje osem inventárnych jednotiek.

K inventáru je vyhotovený menný, miestny, vecný register a register korporácií, v ktorých sa heslá odvolávajú na inventárne čísla. Pre vyhľadanie spisu je potrebné uviesť inventárne číslo a obsah spisu.

Množstvo zachovaného materiálu je nepatrné. Z bádateľského hľadiska najzaujímavejšou časťou fondu sú nepochybne úradné knihy, ktoré svojim obsahom môžu ponúknuť cenné informácie. Podobne zaujímavou je listina o založení spoločnosti na vybudovanie loveckej chaty, či v pozvánke na schôdzu valného zhromaždenia zoznam členov spolku.

Inventár fondu Lovecký spolok v Prešove vyhotovil, fond spracoval a usporiadal Anton Dopirák v mesiaci august 2009 v sídle MV SR, Štátny archív v Prešove, pobočka Prešov, Slovenská ul. č. 40. Inventár bol vyhotovený v programe Bachsystem-Inventáre s celkovým počtom záznamov: 8. Knižná forma inventára bola vyhotovená v textovom editore Word a stala sa súčasťou skupinového inventára s názvom Spolky.

Lovecký spolok v Sabinove 1932 – 1942

I. Úradné knihy

A/ Valné zhromaždenie

<i>Inv.</i>	<i>Časový rozsah</i>	<i>Č. škatule</i>
1.	1932 Zápisnice valného zhromaždenia 13. 5. 1932	1
2.	1933 Zápisnice valného zhromaždenia 27. 9. 1933, 25. 11. 1933	1
3.	1935 Zápisnice valného zhromaždenia 22. 4. 1935, 29. 11. 1935	1
4.	1936 Zápisnice valného zhromaždenia 28. 4. 1936	1

II. Spisový materiál

<i>Inv.</i>	<i>Časový rozsah</i>	<i>Č. škatule</i>
5.	1933 Výzva Loveckému spolku Hallaly v Pečovskej Novej Vsi. Prípís Krajinského úradu v Bratislave o nákazlivých chorobách.	1

6.	1934	1
	Pozvánka na valné zhromaždenie. Žiadosť Františka Laštuvku o ponechanie členstva v spolku. Žiadosť Bélu Gergelyiho o odklad splatenia členského príspevku.	
	valné zhromaždenie sa konalo 18. 4. 1934	
7.	1935	1
	Žiadosť Eugena Andraška o prijatie do spolku.	
8.	1942	1
	Založenie spoločnosti na výstavbu loveckej chaty.	

MENNÝ REGISTER

A

Andraško, Eugen - 7

G

Gergelyi, Béla - 6

L

Laštuvka, František - 6

MIESTNY REGISTER

B

Bratislava - 5

P

Pečovská Nová Ves - 5

VECNÝ REGISTER

Č

členský príspevok - 6

CH

chata, lovecká - 8

choroby, nákazlivé - 5

S

spoločnosť, založenie - 8

spolok -

- ponechanie členstva - 6

- prijatie - 7

V

valné zhromaždenie -

- pozvánka - 6

- zápisnice - 1- 4

výzva - 5

Z

zápisnice valného zhromaždenia - 1- 4

REGISTER KORPORÁCIÍ

K

Krajinský úrad v Bratislave - 5

L

Lovecký spolok Hallaly v Pečovskej Novej Vsi - 5